

Program działania Katowice Miasto Ogrodów
– Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek
na lata 2026 – 2031

Wprowadzenie

Tempo przemian społecznych i ekonomicznych, zachodzących na świecie i mających również swoje reperkusje na poziomie miasta, stanowi wyzwanie dla każdego podmiotu działającego w obszarze kultury i wymaga od niego elastyczności oraz gotowości do dostosowania się do zmieniających się realiów. Proces ten dotyczy tym samym również Katowice Miasto Ogrodów – Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek. Nowe sposoby korzystania z kultury przez odbiorców, rosnąca presja ze strony cyfrowych nośników treści kulturalnych i rozrywkowych czy zmieniająca się struktura wiekowa mieszkańców, to tylko, niektóre ze zmiennych, jakie muszą być brane pod uwagę przy tworzeniu programu instytucji.

Katowice Miasto Ogrodów czerpiące z doświadczenia instytucji je poprzedzających, które stały się jej częścią w procesie łączenia, wykazało niewątpliwie, że stanowi jeden z najbardziej elastycznych i rezylientnych podmiotów w obszarze katowickiej kultury. Zdolność do adaptacji do nowych warunków oraz realizacji nowych zadań wynikających zarówno z zapotrzebowania społecznego, jak i wytycznych polityki kulturalnej miasta, wyróżnia ją nie tylko na tle Katowic, ale także Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, oraz w skali ogólnopolskiej.

Wraz z otrzymaniem przez Katowice i Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię tytułu Polskiej Stolicy Kultury 2027, którego to procesu Katowice Miasto Ogrodów było liderem, a także poprzez aktywną obecność w krajowych i międzynarodowych sieciach, instytucja weszła do wąskiego grona podmiotów mających realne wpływ na kształt kultury i polityki kulturalnej na poziomie ponadlokalnym.

Równocześnie okres najbliższych 5 lat przyniesie dla instytucji także wzrost znaczenia i zasięgu oddziaływania na poziomie miasta poprzez zintegrowanie w ramach swojej działalności i struktury nowych inwestycji o charakterze kulturalnym (Centrum Edukacji Muzycznej – Dom Kilara) oraz społeczno-kulturalnych (Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki). Oba te procesy niosą ze sobą wyzwania i stanowią dla instytucji nowe szanse.

Na tym tle uwzględnić należy również wewnętrzne wyzwania, z jakimi będzie mierzyć się instytucja. Dotyczą one przede wszystkim zabezpieczenia infrastruktury Katowice Miasto Ogrodów, w tym budynku przy placu Sejmu Śląskiego. Rosnąca liczba zadań i obiektów, które Katowice Miasto Ogrodów będzie kierować, niesie ze sobą także wyzwania o charakterze zarządczym, związane ze wzrostem liczby zadań dla działów obsługujących nowe podmioty oraz zarządzania zwiększoną liczbą pracowników.

Wizja i misja Katowice Miasto Ogrodów

Katowice Miasto Ogrodów – Instytucja Kultury im. Krystyny Bochenek w perspektywie lat 2026 – 2031 będzie kluczowym podmiotem kultury w Katowicach i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Instytucja realizować będzie autorski program kulturalny będący odpowiedzią na oczekiwania odbiorców wynikające z badań potrzeb kulturalnych mieszkańców oraz wymogów członkostwa Katowic w Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki. Będzie realizować szerokie działania z zakresu edukacji kulturalnej dla wszystkich grup wiekowych, spełniające cele Strategii Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+, oraz działania na rzecz integracji ekosystemu kulturalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, a także reprezentować Katowice w najważniejszych sieciach krajowych i międzynarodowych, zrzeszających podmioty działające na polu kultury.

Celem nadrzędnym instytucji będzie realizacja celu generalnego Strategii Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+, jakim jest wzmacnianie pozycji Katowic jako miasta kultury na wszystkich poziomach: od lokalnego, przez regionalny, po ogólnokrajowy i międzynarodowy.

Poprzez realizację autorskiego programu kulturalnego oraz z zakresu edukacji kulturalnej, Katowice Miasto Ogrodów osiągnie istotne założenia pierwszego celu strategicznego, jakim jest wzrost uczestnictwa w kulturze, zarówno w wymiarze ilościowym, jak i jakościowym, poprzez większą aktywizację kulturalną mieszkańców i przeobrażenie biernych odbiorców wydarzeń w aktywnych uczestników i współtwórców.

Integracja ekosystemu kulturalnego Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wpisuje się w realizację drugiego celu Strategii Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+, jakim jest działanie na rzecz rozwoju twórczej kooperacji w obrębie GZM i przetamywania egoizmów środowiskowych. Katowice Miasto Ogrodów ma wszelkie predyspozycje, aby stać się metropolitalnym liderem i zwornikiem środowiska, opierając swoją pozycję na dialogu ze wszystkimi podmiotami życia kulturalnego.

Z kolei reprezentowanie Katowic w krajowych i międzynarodowych sieciach, takich jak Sieć Miast Kreatywnych UNESCO, umacnia pozycję miasta na poziomie ogólnopolskim oraz wspomaga utrzymanie pozycji Katowic jako znaczącego ośrodka kultury i przemysłów kreatywnych w kraju i na świecie.

Katowice Miasto Ogrodów zrealizuje tę misję w dbałości o najwyższe standardy dostępności swoich działań.

Realizacja tej misji będzie możliwa tylko dzięki zaangażowanemu i zmotywowanemu zespołowi, który będzie działał w poczuciu sprawczości i realnego wpływu na pracę instytucji, w ramach kultury organizacyjnej opartej na przejrzystości, jasnej komunikacji i zaufaniu.

Program Katowice Miasto Ogrodów w latach 2026 – 2031

Program instytucji w okresie najbliższych pięciu lat będzie stanowił połączenie kontynuacji działań i projektów realizowanych przez Katowice Miasto Ogrodów w ostatniej dekadzie oraz nowych przedsięwzięć będących odpowiedzią na zmieniające się potrzeby oraz projektów wynikających z nowych zadań, jakie pojawią się wraz z podjęciem działalności przez oddziały instytucji, takie jak Centrum Edukacji Muzycznej – Dom Kilara czy Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki.

Kluczowymi kryteriami kontynuacji projektów jest realizacja ważnych celów kulturalnych, artystycznych lub społecznych, takich jak:

- promocja wartościowych zjawisk kulturalnych i artystycznych lub gatunków twórczości, np. muzycznych;
- wypełnianie istotnych luk w programie kulturalnym miasta, odpowiadających na potrzeby grup i środowisk twórczych;
- wysoka atrakcyjność i pozytywne oddziaływanie społeczne;

W oparciu o powyższe kryteria w perspektywie najbliższych 5 lat instytucja kontynuować będzie organizację następujących projektów, w podziale ze względu na rodzaj:

- muzyczne: Katowice JazzArt Festival (obecnie najdłużej, nieprzerwanie organizowany festiwal jazzowy w Katowicach), Festiwal Muzyki Świata „Ogrody Dźwięków” (jedynie przedsięwzięcie cyklicznie prezentujące twórczość z obszaru tzw. world music, miejsce wymiany artystycznej m.in. z innymi członkami Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki), Szlak Śląskiego Bluesa (jedyne na świecie turystyczny szlak bluesowy prowadzący po klubach muzycznych oraz unikatowy, jednodniowy projekt muzyczny oddający hołd najciekawszym postaciom i zjawiskom z obszaru szeroko pojętego śląskiego bluesa), Biuro Dźwięku Katowice (przestrzeń poświęcona eksperymentom muzycznym i muzyce elektronicznej), Urodziny Miasta Kocham Katowice (kilkudniowy festiwal muzyczny z okazji rocznicy nadania Katowicom praw miejskich), Międzynarodowy Festiwal Młodych Laureatów Konkursów Muzycznych (festiwal promujący artystów z obszaru muzyki klasycznej).
- sztuki wizualne: Ars Independent Festival (jedyne w Katowicach festiwal sztuki audiowizualnej, poświęcony filmom i animacjom niezależnym, wideoklipom oraz grom wideo), Noc Galerii.
- z zakresu edukacji kulturalnej i artystycznej: Katowicki Orkiestrowy Uniwersytet Ludowy (zajęcia wykorzystujące prorozwojowe aspekty wspólnego muzykowania prowadzone wśród dzieci z katowickich szkół podstawowych), Muzykodrom (program stałych zajęć umuzykalniających, prowadzony w siedzibie Katowice Miasto Ogrodów), Future Artists (cykliczne zajęcia twórcze dla dzieci).

Wszystkie projekty będą poddawane cyklicznej ewaluacji, która pozwoli na bieżąco oceniać realizację zamierzonych celów i modyfikować działania w odpowiedzi na zmieniające się potrzeby odbiorców i uwarunkowania zewnętrzne (finansowe, organizacyjne).

W perspektywie 2026 – 2031 program instytucji ulegnie rozszerzeniu wraz z otwieraniem kolejnych oddziałów instytucji.

Jednym z flagowych wydarzeń planowanych w programie Centrum Edukacji Muzycznej – Domu Kilara, będą muzyczne obchody urodzin Wojciecha Kilara, celebrowane corocznie w połowie lipca. Promocji twórczości kompozytora oraz muzyce filmowej zostaną również poświęcone odbywające się tradycyjnie w wakacje Koncerty promenadowe w Parku Kościuszki, za których program odpowiedzialni będą pracownicy merytoryczni Centrum Edukacji Kulturalnej.

Poprzez uruchomienie Centrum Himalaizmu, program instytucji wzbogaci się m.in. o pokazy filmowe, festiwal kultury górskiej, spotkania autorskie, działania performatywne oraz projekty interdyscyplinarne łączące literaturę, fotografię, sztuki wizualne i muzykę.

Katowice Miasto Ogrodów otworzy się także jeszcze bardziej na proces tworzenia programu w dialogu z interesariuszami – mieszkańcami, artystami, organizacjami pozarządowymi, środowiskami edukacyjnymi oraz partnerami społecznymi.

Wizja partycypacyjnego programowania opiera się na systematycznym i otwartym zbieraniu opinii, pomysłów oraz rekomendacji interesariuszy. Instytucja planuje wykorzystywać różnorodne narzędzia dialogu, takie jak konsultacje społeczne, spotkania otwarte, warsztaty programowe, ankiety oraz działania animacyjne w przestrzeni lokalnej i online. Szczególne znaczenie będzie miało włączanie grup dotychczas słabiej reprezentowanych, aby program był inkluzywny i dostępny dla szerokiego grona odbiorców.

Procesy partycypacyjne będą miały charakter ciągły, a nie jednorazowy, co umożliwi długofalowe planowanie działań oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się potrzeby kulturalne i społeczne. Zebrane w toku konsultacji wnioski będą analizowane i przekładane na konkretne decyzje programowe, przy jednoczesnym zachowaniu autonomii artystycznej i misji Katowice Miasto Ogrodów.

Obchody tytułu Polskiej Stolicy Kultury 2027 będą również impulsem dla przetestowania nowych projektów artystycznych, edukacyjnych i społeczno-kulturalnych. Najwartościowsze z nich zostaną włączone do programu instytucji w latach następnych.

Obchody tytułu Polskiej Stolicy Kultury 2027

Program i działania instytucji w roku 2027 zostaną niemal całkowicie podporządkowane realizacji programu obchodów tytułu Polskiej Stolicy Kultury. Katowice Miasto Ogrodów będzie instytucją odpowiedzialną zarówno za programowanie, jak i realizację oraz współfinansowanie (w tym pozyskiwanie i rozliczanie środków zewnętrznych) programu obchodów.

Ich szeroki zakres, obejmujący wszystkie 41 miast i gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wymusi konieczność wejścia we współpracę z licznymi podmiotami działającymi w obszarze kultury w GZM (instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi, twórcami indywidualnymi), tworząc zróżnicowaną sieć zależności. Jej działanie w latach 2026 – 2027 będzie mocnym fundamentem do kontynuowania współpracy na poziomie metropolitalnym, stanowiąc podstawę do budowy trwałej współpracy pomiędzy podmiotami życia kulturalnego z całej Metropolii, a tym samym stworzenie warunków do ich trwałej integracji.

Ramy programu obchodów tytułu Polskiej Stolicy Kultury wyznaczy wydarzenie inauguracyjne oraz festiwal zamknięcia. Rozpoczęcie obchodów zostanie podkreślone na poziomie całej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii serią wydarzeń, które następnie będą miały swój finał w Katowicach. Na główne wydarzenie koncertowe mieszkańcy Metropolii zostaną zaproszeni do przestrzeni, która jest postrzegana jako wspólny ekosystem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, czyli do Parku Śląskiego.

Nadrzędnym celem, jaki ma przynieść realizacja programu Polskiej Stolicy Kultury, jest waloryzacja dziedzictwa i aktualnego potencjału kulturalnego i artystycznego Katowic oraz metropolii. Waloryzacja rozumiana jako wyeksponowanie najciekawszych zjawisk, twórców i przestrzeni, następować będzie poprzez realizację dedykowanych projektów artystycznych i społeczno-kulturalnych, których autorami będą twórcy związani z Katowicami i Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, ale też działania twórczo reinterpretujące zjawiska dziedzictwa niematerialnego lub realizowane w miejscach dla pamięci zbiorowej.

Drugim priorytetem będzie poszerzenie grupy odbiorców wydarzeń kulturalnych w Katowicach i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, poprzez przełamanie stereotypu kultury jako zjawiska elitarnego zgodnie z przewodnią ideą „Play!”, wypracowaną w toku starań o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2029.

Program uwzględni różnorodne formy wyrazu artystycznego i gatunki sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem najsilniej reprezentowanych w Katowicach i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii muzyki, sztuk wizualnych, sztuki nowych mediów, filmu oraz sztuk performatywnych.

Członkostwo w Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki

Rok 2026 wyznacza rozpoczęcie drugiej dekady członkostwa Katowic w Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie muzyki, stanowiąc tym samym naturalny moment ewaluacji osiągnięć, analizy wyzwań oraz nowego zdefiniowania celów Miasta Katowice w Sieci. Finałem ewaluacji będzie wymagany przez Sekretariat Miast Kreatywnych UNESCO cykliczny raport, który musi zostać przedłożony w 2027 roku. Wraz z jego powstaniem rozpocznie się proces definiowania celów członkostwa na następne lata, uwzględniający udział interesariuszy stanowiących reprezentatywną grupę przedstawicieli środowiska twórczego Katowic.

Niezmienne pozostają priorytety obowiązujące każde miasto członkowskie, wywiedzione z Deklaracji Misji Sieci Miast Kreatywnych (UCCN Mission Statement), Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ oraz deklaracji Światowej Konferencji UNESCO na temat polityk kulturalnych i zrównoważonego rozwoju Mondiacult. W czasach rosnących napięć międzynarodowych, działania Miasta Kreatywnego powinny się koncentrować na inicjowaniu i rozwijaniu współpracy międzynarodowej służącej kształtowaniu trwałych i pozytywnych relacji, przewyższaniu podziałów i kształtowania zainteresowania mieszkańców innymi kulturami. Dlatego też w latach 2026 – 2031 planuje się dalsze rozwijanie relacji i wspólnych projektów z:

- najbliższymi partnerami europejskimi: Hanowerem (Niemcy), Mannheim (Niemcy), Saint-Etienne (Francja), Brnem (Czechy), Veszprem (Węgry);
- ukraińskimi członkami Sieci: Lwowem, Charkowem i Kijowem;
- partnerami z dalszych kręgów kulturowych: Kansas City (Stany Zjednoczone), London (Kanada), Daegu (Korea Południowa).

Obszarami zainteresowań i wspólnych działań będą:

- wymiana artystyczna służąca budowaniu wzajemnego zainteresowania oraz przewyższaniu podziałów i antagonizmów;
- wspomaganie procesów służących równouprawnieniu płci w środowisku muzycznym;
- promowanie idei zrównoważonego rozwoju poprzez działania twórcze i społeczno-kulturalne.

Współpraca z partnerami zewnętrznymi

Katowice Miasto Ogrodów w okresie 2026 – 2031 pozostanie kluczowym partnerem dla organizatorów najważniejszych wydarzeń muzycznych w Katowicach, zapewniając wsparcie organizacyjne, merytoryczne i finansowe, a także dbając o zbieżność ich działalności z polityką kulturalną miasta zdefiniowaną m.in. w Strategii Rozwoju Kultury Miasta Katowice 2035+.

Centrum Edukacji Muzycznej – Dom Kilara

Rozbudowa i nadanie funkcji kulturalnej dawnego domu kompozytora Wojciecha Kilara stanowi kolejny, ważny krok w rozwoju infrastruktury kulturalnej Miasta Katowice. Jego włączenie w struktury Katowice Miasto Ogrodów redefiniuje potencjał, potrzeby i strukturę instytucji, czyniąc z Centrum Edukacji Muzycznej nowy impuls do realizacji jej misji.

Centrum Edukacji Muzycznej w autentycznym miejscu życia i tworzenia Wojciecha Kilara będzie kameralną przestrzenią, w której edukacja będzie następować poprzez doświadczenie. Będzie domem otwartym na odbiorcę w każdym wieku, miejscem spotkań z ludźmi, muzyką i samym sobą.

Odwiedzający będą mogli spotkać i poznać Wojciecha Kilara jako człowieka i twórcę w ramach wystawy biograficznej, poznawać tajniki wiedzy muzycznej i doświadczyć jej w ramach interaktywnej ekspozycji edukacyjnej.

Program Centrum Edukacji Muzycznej obejmować będzie oprowadzania tematyczne i kuratorskie, spotkania z twórcami, koncerty kameralne, wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży, warsztaty muzyczne i sensoryczne, rezydencje artystyczne i prezentacje filmowe.

Centrum Edukacji Muzycznej – Dom Kilara będzie służyć jako miejsce twórczego spotkania, integracji międzypokoleniowej, opieki nad spuścizną kulturową (w szczególności twórczości Wojciecha Kilara i Śląskiej Szkoły Kompozytorskiej) i dialogu międzykulturowego, wspierając rozwój lokalnej tożsamości oraz wzmacniając pozycję Katowic jako Miasta Kreatywnego UNESCO w dziedzinie muzyki.

Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki

Będzie nowoczesną, interdyscyplinarną instytucją kultury, edukacji i aktywności społecznych, integrującą środowiska związane z turystyką górską, sportem, nauką i sztuką. Stanie się platformą dialogu oraz miejsca wymiany wiedzy i doświadczeń, osadzonego w dziedzictwie polskiego himalaizmu, a jednocześnie otwartego na współczesne wyzwania i potrzeby społeczne.

Działalność Centrum oparta będzie na czterech wzajemnie uzupełniających się filarach: wystawienniczym, kulturalnym, edukacyjnym oraz sportowym. Ich połączenie pozwoli na całościowe, wielowymiarowe ujęcie tematyki górskiej jako zjawiska kulturowego, społecznego, poznawczego i edukacyjnego.

Filar wystawienniczy

Jednym z kluczowych obszarów działalności Centrum będzie nowoczesna, multimedialna wystawa poświęcona szeroko rozumianemu alpinizmowi, himalaizmowi oraz turystyce gór wysokich. Stała ekspozycja prezentuje historię eksploracji najwyższych gór świata, w tym szczególnie fenomen tzw. złotej dekady polskiego himalaizmu. Wyodrębniona część wystawy poświęcona będzie patronowi instytucji – Jerzemu Kukuczce – jednak narracja wystawiennicza wykracza poza biografię jednej postaci, ukazując dorobek całego środowiska wspinaczkowego.

Filar kulturalny

Centrum Himalaizmu pełnić będzie istotną funkcję kulturotwórczą, stanowiąc przestrzeń spotkań, debat i prezentacji artystycznych inspirowanych górami. Program kulturalny obejmie m.in. pokazy filmowe, festiwale górskie, spotkania autorskie, prelekcje, działania performatywne oraz projekty interdyscyplinarne łączące literaturę, fotografię, sztuki wizualne i muzykę.

Filar edukacyjny

Istotnym zadaniem Centrum, będzie działalność edukacyjna ukierunkowana na popularyzację wiedzy o górach, alpinizmie i himalaizmie, ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo w górach oraz odpowiedzialne uprawianie turystyki górskiej. Program obejmie warsztaty, lekcje tematyczne, szkolenia, wykłady oraz działania wydawnicze, rozwijające świadomość ryzyka, kultury bezpieczeństwa, przygotowania sprzętowego i planowania wypraw. Edukacja w Centrum łączyć będzie wiedzę teoretyczną z praktyką, historię z nowoczesnymi rozwiązaniami i doświadczeniem.

Filar sportowy

Integralną częścią działalności Centrum będzie strefa sportowa, oparta na infrastrukturze wspinaczkowej: jednej wewnętrznej ścianie wspinaczkowej oraz dwóch ścianach zewnętrznych. Przestrzeń ta umożliwi zarówno rekreacyjną aktywność fizyczną, jak i realizację programów szkoleniowych, treningowych i edukacyjnych z zachowaniem wysokich standardów bezpieczeństwa i dostępności. Filar sportowy stanowi praktyczne dopełnienie pozostałych obszarów działalności, pozwalając na bezpośrednie doświadczenie ruchu, wysiłku i technik wspinaczkowych, a także na budowanie kompetencji w kontrolowanych, bezpiecznych warunkach.

Działalność Centrum Himalaizmu w dzielnicy Bogucice przyczyni się wydatnie do rewitalizacji społecznej i wizerunkowej tej części Katowic.

Rozwój kadr kultury wewnątrz i na zewnątrz instytucji

Jednym z kluczowych obszarów programu zarządzania instytucją jest systemowy i długofalowy rozwój kadr kultury, rozumiany zarówno jako wzmacnianie zespołu instytucji, jak i aktywne wspieranie środowiska kultury w skali metropolitalnej i ponadregionalnej. Rozwój kadr jest inwestycją w jakość działań programowych, stabilność organizacyjną oraz zdolność instytucji do reagowania na zmieniające się otoczenie społeczne, technologiczne i ekonomiczne.

Wewnątrz instytucji

Rozwój kadr kultury wewnątrz instytucji będzie polegać na budowaniu kultury organizacyjnej opartej na uczeniu się, współpracy i odpowiedzialności, a także na wzmacnianiu kompetencji zespołu i tworzeniu realnych ścieżek rozwoju zawodowego. Kluczowym narzędziem realizacji tego celu będzie stały system szkoleń, planowanych w perspektywie długofalowej i dostosowywanych do rzeczywistych potrzeb zespołu.

Działania te obejmą w szczególności:

- systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników i pracowniczek poprzez szkolenia, warsztaty, mentoring oraz uczenie się w działaniu;
- wzmacnianie wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy zespołami i działami instytucji;
- rozwój kompetencji miękkich i menedżerskich, w tym komunikacji, pracy zespołowej oraz zarządzania projektami i procesami;
- wspieranie innowacyjności i gotowości do eksperymentowania, m.in. poprzez testowanie nowych narzędzi cyfrowych i modeli pracy;
- dbanie o dobrostan zespołu, równowagę między pracą a życiem prywatnym oraz poczucie sensu i sprawczości.

W poprzednich latach w instytucji zrealizowano szereg szkoleń i procesów rozwojowych, obejmujących m.in. zagadnienia związane z dizajnem, przyszłością sektora kultury, kompetencjami menedżerskimi, komunikacją, dostępnością, zieloną transformacją oraz wykorzystaniem nowych technologii i sztucznej inteligencji w kulturze. W perspektywie lat 2026 – 2031 nastąpi kontynuacja tego podejścia, każdorazowo projektując szkolenia w oparciu o ankiety, badania potrzeb zespołu oraz bieżącą obserwację trendów w obszarze kultury, dizajnu i zarządzania.

Na zewnątrz instytucji

Równolegle rozwój kadr kultury należy traktować jako misję instytucji wobec całego środowiska, realizowaną poprzez program Metropolia Kultury, zainicjowany w ramach działań biura Europejskiej Stolicy Kultury. Program, którego kontynuacja jest zakładana w latach 2026 - 2027 pełni funkcję długofalowej platformy wzmocnienia kompetencji osób pracujących w sektorze kultury na terenie całej Metropolii.

Tematyka działań będzie obejmować m.in.:

- kompetencje cyfrowe i nowe technologie, w tym wykorzystanie sztucznej inteligencji w kulturze;
- zarządzanie, organizację i bezpieczeństwo wydarzeń;
- komunikację, współpracę zespołową i sieciowanie międzyinstytucjonalne;
- reagowanie na sytuacje kryzysowe, hejt oraz kwestie prawne i organizacyjne;
- dobrostan i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu;
- rolę instytucji kultury w budowaniu wspólnot lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego.

W perspektywie kolejnych lat zaplanowany jest dalszy, systemowy rozwój działań skierowanych do kadr kultury:

2026 – całoroczny program szkoleń Metropolia Kultury adresowany do osób pełniących funkcje kierownicze i lidarskie, uzupełniony o superwizje realizowane bezpośrednio w instytucjach kultury,

2027 – Kongres „Metropolia Kultury” w Katowicach, połączony z NieKongresem, co pozwoli nadać wydarzeniu rangę ogólnopolską i wzmocnić pozycję instytucji oraz Metropolii jako ważnego ośrodka debaty o kulturze i zarządzaniu.

Plan pozyskiwania środków zewnętrznych

Pozyskiwanie środków zewnętrznych będzie stanowił istotny element strategii finansowej Instytucji, umożliwiając stabilny rozwój jej działalności programowej. W nadchodzących pięciu latach Katowice Miasto Ogrodów będzie konsekwentnie dywersyfikować źródła finansowania, opierając się na trzech głównych filarach: dotacjach ministerialnych, funduszach europejskich oraz współpracy z partnerami prywatnymi i biznesowymi.

W zakresie dotacji krajowych planowane jest systematyczne aplikowanie do programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w szczególności tych wspierających działalność artystyczną, edukację kulturalną oraz rozwój kompetencji cyfrowych. Instytucja zamierza rozwijać kompetencje zespołu w obszarze przygotowywania wniosków grantowych, monitorowania konkursów oraz rozliczania projektów, co zwiększy skuteczność pozyskiwania środków.

Równolegle instytucja będzie analizować i podejmować próby pozyskania funduszy europejskich przeznaczonych na kulturę, w tym programów wspierających współpracę międzynarodową, innowacje w kulturze oraz dostępność oferty kulturalnej. Szczególny nacisk zostanie położony na projekty partnerskie, realizowane we współpracy z innymi instytucjami kultury, organizacjami pozarządowymi oraz samorządami, co zwiększy skalę i trwałość podejmowanych działań.

Uzupełnieniem finansowania publicznego będzie rozwój współpracy ze sponsorami prywatnymi, w tym podmiotami biznesowymi. Instytucja planuje budowanie długofalowych relacji opartych na wspólnych wartościach, oferując partnerom atrakcyjne formy promocji, mecenatu oraz zaangażowania społecznego. Pozyskiwanie środków zewnętrznych będzie prowadzone w sposób transparentny, odpowiedzialny i zgodny z wartościami instytucji. Obchody roku Polskiej Stolicy Kultury 2027 będą katalizatorem współpracy z prywatnymi sponsorami, których długofalowe utrzymanie będzie jednym z wyzwań instytucji na lata po obchodach.